

Boží Dar

Kraj: Karlovarský

Správní obvod: Ostrov

Nadmořská výška: 1 028 m n. m.

Počet obyvatel: 232

Adresa URL: www.bozi-dar.cz

Okres: Karlovy Vary

GPS souřadnice: 50.409735N, 12.924454E

První pís. zmínka: 1546 (474 let)

PSČ: 362 62

Facebook: [obec.bozi.dar](https://www.facebook.com/obec.bozi.dar)

Historie obce Boží Dar

Založení Božího Daru úzce souvisí s těžbou stříbra a cínu. Území pozdějšího Božího Daru patřilo od roku 1424 českým pánům z Tetova. Po smrti Jiřího Viléma z Tetova připadlo Jiřímu z Poděbrad, který je v roce 1459 předal jako svatební dar své dcery Zdenky saskému kurfiřtovi Albrechtovi. Oblast Božího Daru se tak stala součástí saského panství Schwarzenberg. Po roce 1528 byla v regionu nalezena bohatá ložiska stříbrné rudy. 13. května 1529 proto saský kurfiřt Johann Friedrich vyhlásil pro území severně od šlikovského Jáchymova kutací svobodu. V roce 1534 dostal Boží Dar horní řád. Kurfiřt Johann Friedrich roku 1533 smlouvou s dědici pánů z Tetova region získal do svého vlastnictví. V téže roce byla z popudu schneebergských horníků zahájena výstavba obce Božího Daru podle předem stanoveného zastavovacího plánu. Podle pověsti se nová obec původně nazývala Wintersgrün. Název Boží Dar údajně vzešel z výroku saského kurfiřta Johanna Friedricha, jemuž horníci při jeho návštěvě Božího Daru roku 1546 nabídli k odpočinku sedačku ze stříbra. Panovník ji odmítl použít se slovy: „Tento ušlechtilý kov je Vaším chlebem, je to dar Boží.“

Dne 6. června roku 1546 získal Boží Dar od saského kurfiřta Johanna Friedricha jakožto zakládací listinu privilegium svobodného horního města. Tou obyvatelům města povolil těžbu stříbra a cínu, založení farního kostela, volné obchodování a provozování řemesel jakož i týdenní a výroční trhy. Toto zásadní městské privilegium dne 25. července 1608 v Praze potvrdil římský císař a český král Rudolf II. a navíc obohatil právem městského soudu, obchodu se solí a právem pivovárčným. O pět let později (3. ledna 1613) tato práva ve Vídni potvrdil také římský císař a český král Matyáš II. Pergamenové originály těchto tří listin jsou dnes uloženy ve Státním okresním archivu v Karlových Varech.

Vrcholný rozmach božídarského dolování spadá do poloviny 16. století, kdy město mělo přes 2 000 obyvatel. V roce 1580 král Rudolf II. povýšil Boží Dar na královské horní město. Roku 1643 byl vypleněn Švédy. Po útlumu dolování v 17. a 18. století se původní živé hornické středisko postupně proměnilo v poklidné horské městečko, jehož obyvatelé se živilí různými domácími výrobami. Kolem roku 1800 měl Boží Dar necelých 1 400 obyvatel a na 200 domů. Během první světové války padlo 88 mužů z Božího Daru. Jejich památku uctil v roce 1925 pomník na náměstí obce.

Po 1. světové válce se Boží Dar stal oblíbeným letoviskem a střediskem letní turistiky a zimních sportů. Tento dominantní ráz si městečko naštěstí zachovalo i přes osudové peripetie západního Krušnohoří ve 20. století (2. světová válka, odsun německého obyvatelstva, komunistická éra, devastace lidských sídel v padesátých a šedesátých letech, umírání krušnohorských lesů v důsledku průmyslových imisí) až do současnosti.

